

401/12035

התאחדות בולאי ישראל
הספרייה

הירחון הישראלי

לבולאות

התפתחות ותעופה בברלים חדשים

מעונינים בחליפין עם ישראל

Raimundo Fernandes.
Caixa Postal, 26
Mossoro-RN
Brasil.

Armand Bodner
3785, avenue Dupuis, Apt. 12 a
Montreal 26 - Pq.
Canada.

Ed. Peterson
1265 N. Harvard,
Los Angeles, California 90029,
U. S. A.

Mrs. John H. Maynard
402 Vista
Lewiston, Idaho
U. S. A.

Jesus Garcia Rivero
Villegas No. 216
Habana
C u b a.

Georg Drosdzol
705 Leipzig
Hoferstr. 6
D. D. R.

מי קדם למי?

הפעם הלכה דרום אפריקה
בעקבות רודזיה...

John Schick
10914 Troost
K.C., Mo.

64131
U.S.A.

הכונו!

הכונו!

T O P I C A L

STAMP AUCTION

מכירה פומבית של בולים

לפי נרשאים (תימשיים)

תקיים בתחילת מאי במועדון האגודה
התל-אביבית לבולאות רח' ה' 16

בולי לב

שנקין 13 (מדרגות) טל. 624920
תל-אביב

שים לב!

האגודה

התל-אביבית

לבולאות

תקיים בחודש
מאי

מכירה פומבית
של

בולים לסובת

האגודה

FEDERATION DES SOCIETES PHILATELIQUES ISRAELIENNES

בהתאחדות אגודות הבולאים בישראל

APRIL 1967 ב' אדר

פ ס י כ ל

עלסדר-היום

מהישיבה של הוועד הפועל שהחגיגה בחל-אביב ביום 14.3.67

היו"ר מסר דו"ח מפורט על הפגישה המועילה עם שר הדאר בה השתתפו החברים ויגוצקי, ניר, ד"ר הקסטר וכהן בשם ההתאחדות ונוסף לשר הדאר השתתפו המנהל הכללי, מנהל השרושים ומנהל שרות הבולאי. החברים ניר וכהן הסלימו את פרטי הפגישה ובוויכוח השתתפו החברים ויסלברג, קנר, סלו וד"ר הקסטר. הובעה התקווה שהפגישה תביא לעדוד וחמיכה מוגברת של משרד הדאר הוחלט: סעל המזכיר לכחוב לשר הדאר בדבר קיום התערוכה הלאומית בשנת 1968 במקום התערוכה הבין-לאומית שהייתה צריכה להחקיים ובוטלה. נושא התערוכה הלאומית הוזכר בין היתר בפגישה עם שר הדאר ומן הרצוי לקבל חסובה ואיסור עקרוני לפני סנוקסים צעדים ממשיים, בפנייה יס להדיגס סבתקופת התערוכה תחקיים גם הפגישה הראשונה בישראל סל.....
 The World Congress of Israel, Holy Land and Judaica Societies.....

החבר ניר הציע למנות וועדה לספל בהכנות לתערוכה הלאומית ב-1968 אך הוחלט לחכות לתשובתו של שר הדאר כנזכר בסעיף א' הנ"ל.

החבר ניר מסר על פגישותיו ושיחותיו עם שגרירות פינלנד בדבר התערוכה בישראל ועל המכתבים שסיגר בנדון למסרד החוץ ולשרות הבולאי. החבר ניר מסר לשגרירות שאלערוכה עם 50 מסגרות יס צורך בחקציב 20,000.- ל. הוועד הפועל איסר אח פעולותיו סל המזכיר בנדון.

החבר ניר מסר לנוכחים פרטים בדבר פעולותיו בקטר לתערוכת אמפילקס 67 בהולנד ובדבר השתתפותו סל מר ב. קרון. אחרי וויכוח ער בו השתתפו החברים ניר, ויגוצקי ויסלברג, אוקו, גרבה קנר כהן הוחלט: סאוסרים על המזכיר - הקומיסר, לספל בחצוגחו סל מר ב. קרון

החבר ניר הודיע לנוכחים סמאחר ובהולנד יחקיים הקונגרס סל פ.י.פ במאי 1967 יס להחליט על נציגו וכן להכניס בתכנית הפעולות סכום מתאים להקצבה למסדה זאת: הוחלט שהנציג יהיה המזכיר ניר נוסף לד"ר הקסטר ולכלכל סכום מתאים למסרה זא בתכנית סחוגט למסרד הדאר כפי שהוסכם בפגישה עם שר הדאר.

המזכיר הביא לידיעה הנוכחים תכנית מסגרת סל פעולות ההתאחדות בשנת 1967/68 בה 67 סעיפים.

הוחלט: על הקמת וועדה בהרכב החברים ניר, קנר, פרוידנברג כהן בורק לעבוד יסודי סל התכנית הנ"ל, חוך מספר ימים ואחרי כן על המזכיר להעבירה למסרד הדאר בהחאם לסיכום הפגישה עם שר הדאר.

חדשות הבולאות בישראל

כמויות כולים שמכירתם הופסקה

הכמויות המתייחסות לבולי המזלות.

המספרים הנ"ל מעוגלים לאלף הקרוב (פחה או מעלה).

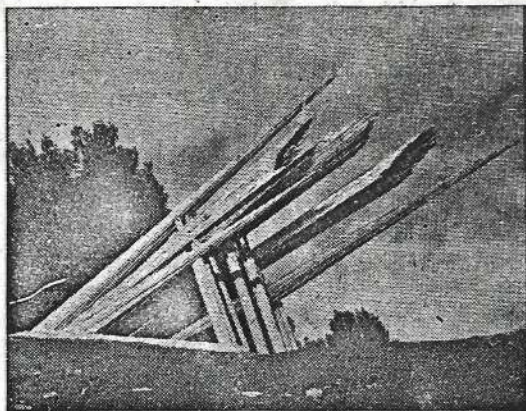
מס' סד'	ה ס ד ר ה	הערך הנקוב	יום ההופעה	תאריך הפסקת המכירה	הכמויות שנמכרו באלפים
1	בולי מזלות	0.01	28.2.61	15.11.66	16,140
"	" "	0.02	"	"	21,552
"	" "	0.06	"	"	16,392
"	" "	0.07	"	"	13,414
"	" "	0.08	"	"	65,350
"	" "	0.10	"	"	16,230
"	" "	0.12	"	"	106,390
"	" "	0.18	"	"	1,820
"	" "	0.20	"	"	8,559
"	" "	0.25	"	"	13,402
"	" "	0.32	"	"	2,236
"	" "	0.50	"	"	9,938
"	" "	1.00	"	"	1,642
2	רכב " "	0.03	18.3.62	"	8,227
"	" " "	0.05	"	"	14,640
"	" " "	0.30	"	"	14,874

מס'	ה ח ו ת מ ת	המקום	התאריך	פ	מ	ח
1	יד מרדכי	יד מרדכי	30.12.66	1		
2	גילוי האנדרטה לזיכרון למ"ג המעפילים	דימונה	18.1.67	1		
3	יד בנימין	יד בנימין	31.1.67	1		
4	אליכין	אליכין	1.2.67	1		
5	מירון	מירון	16.2.67	1		
ס = חותמת מיוחדת פ = פתיחת דואר ת = חותמת תעמולה						
				1	4	

האנדרטה לזכר פורצי ירושלים

האנדרטה לפורצי הדרך לירושלים תופע על בול יום הזכרון לחללי צה"ל תשכ"ז.
חבל, בערך נקוב של 0.55 ל"י, צויר ע"י הציור א. אדלר מחולון, והודפס ב.שקע, ע"י המדפיס ת. ממסלתי בירושלים.

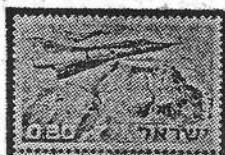
האנדרטה לזכר הפורצים

במסיבת עיתונאים שנערכה בת"א, סקר ישראל עמיר את פעולות משרדו להקמת האנדרטה מאז שנת 1951 – שנה בה פורסם לראשונה על תחרות להקמתה. בתחרות זו נמצאה הצעה שזכתה רק בפרס השני, ולאחר התנגדות למימושה במועצה הציבורית להנצחת החייל היא ננזה.

בשנת 1962 הוכרז על תחרות חדשה, אליה הוגשו 57 הצעות. בפרס הראשון בסך 1500 ל"י זכתה נעמי הנריק. האנדרטה הבנויה מצויר רות של פלדת אל-חלד, הוקם מה בקילומטר ה-18 מירוש-

לים, ליד שואבה בהשקעה של 150 אלף ל"י. יצויין כי עוד לפני התחלת הבנייה עוררה תכנית האנדרטה פולמוס אמנותי חריף. נעמי הנריק מסרה שהאנדרטה מבטאת "תנועה דינמית" ע"י הצבת "מוטות פלדה חלולים" בצורה של חיצים המפלחים את החלל.

בולי יום העצמאות תשכ"ז

בחודש הבא יופיעו 4 בולים חדשים בדואר-ישראל: שלושה בולים ליום העצמאות תשכ"ז ובול זכרון אחד לפורצי הדרך לירושלים במלחמת העצמאות. בולי העצמאות קשורים אף הם במלחמת השחרור, כי מעל לנופים המתוארים בבולים צוירו מסוסי חיל האויר הישראלי – החל מן ה"פייפר" של תש"ח ועד למיראז' של תשכ"ז.
ה"פייפר" צויר בבול עם "דרך בורמה" הזכורה לפורצי הדרך (0.15 ל"י), מסוס מן הדגמים שהשתמשו במלחמת סיני חג מעל לנגב (0.30 ל"י); ואילו מסוס "מיראז'" מתרומם מעל למדזה (0.80 ל"י).

מבחינה עסקית לא תוכננו הבולים נכון. אין בהם גורם משיכה, כי מסוסים אינם נושא מבוקש ביותר וכן ארכיאולוגיה. גרוע מזה הוא הרוקע של בול-האנדרטה לזכר פורצי הדרך לירושלים. בול זה מראה את האנדרטה שהוקמה השנה בק"מ ה-17 על גבי גבעה חשופה (0.55 ל"י). כאן התעלמו לגמרי מתכנני הבול מן האספקט המסחרי ולא הוסיפו כל פריט ששייך אותו לנושא כל שהוא. לא קשה היה, למשל, להניח ליד האנדרטה זר פרחים ובדרך זו להפיצו ברבבות עותקים נוספים בקרב אספני "פרחים בבולים", אך כאמור, לא הוקדשה לכך מחשבה.

שאלתא בכנסת

נושא בולאי אחר הוזכר באחרונה בכנסת בשאלתא שהגישה חברת הכנסת מסייעת גח"ל א. רזיאל-גאור. היא ביקשה לדעת מדוע לא השתלבה ישראל במבצע הבולאי הבין-לאומי שהוכרז על-ידי או"ם בקשר להוצאת בולים במסגרת שנת התיירות הבין-לאומית. נראה שגם כאן שגה הדואר, שכן אפשר היה בקלות להסביע את סמל "שנת התיירות" בשובלי הבולים שהוקדשו לשלושת נמלי הארץ העתיקים – יפו, קיסריה ועכו, והיינו ככל הנראה...
אנא, מתכנני הבולים, היעזרו מעט במומחים.

הבול היקר ביותר בעולם

The Rarest Stamp in the World

„הרפיץ הבול הנדיר ביותר בעולם“

111 שנה נדיוק עברו מאז הופיע בגויאנה הבריטית בול-דואר שהוצא לשימוש זמני בשנת 1856. בול זה ידוע היום כבול הנדיר והיקר ביותר בעולם. מן המהדורה המקורית שהופיעה בפברואר 1856, נמצא רק בול אחד שנתגלה כ-20 שנה אחרי הופעת הבולים. עתה הוציאה ממשלת גויאנה העצמאית (באמריקה הדרומית) רפרודוקציה של הבול היקר ביותר בעולם.

לבול היסטוריה מעניינת למדי: הוא הוכן לשימוש זמני ומנהל-הדואר המקומי בגיאורגטאון רצה לדמות את צורת הבולים לבולים שהיו אותו זמן במחזור, הבולים אלו והמשלוח החדש מבריטניה לא הגיע בזמן. ההדפסה היתה פרימיטיבית מאד, עד כדי כך שמנהל הדואר חשש מפני אפשרות של זיופים והחליט שעל כל בול יחתום הוא או עוזריו בחתימת-יד לפני המכירה.

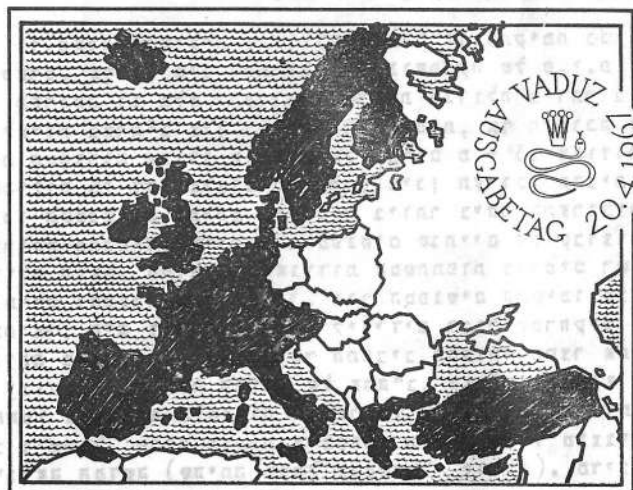
בסעות הודפס הבול, בן סנט אחד, על נייר אדום במקום כחול כפי שהיה במהדורה המקורית של בולי גויאנה. מכל הבולים הזמניים האלה נותר, כאמור, רק בול אחד שנמצא על-ידי נער חובב בולים בין צרור מכתבים משפחתיים ישנים, כ-20 שנה אחרי הופעתו. מאז עבר הבול כמה גלגולי-מכר ומ-6 שילינג שקיבל הנער בעד ה"מציאה" שלו, דרך ידיו של הברון "המשווע" לבולים ששילם 32,000 דולר, עד לאלבמו של מיליונר אוסטרלי, בשם פינבר קני ששילם תמורת הבול, הפגום בשוליו, סך 45 אלף דולר(!).

הפצצת ארמנות של פראגראי

דואר פראגואי חרב הפעם מדרכו ולא כלל כל סמל "מן החלל" בסדרת הבולים האחרונה שהופיעה באסונסיון. הפעם הופיעה סדרת אמנות צרופה. הכוונה לבולים שהונפקו לרגל חג המולד. בסידורם 18 פריטים בהם 16 בולים - ושני גליונות זכרון. הבולים וגליונות הזכרון (מחציתם מנוקבים ומחציתם בלתי מנוקבים) מראים תמונות אמנותיות של קדושים לנצרות (ישו, מריה, השליחים וכו'), פרי יצירתם של גדולי הציירים בעולם. מאחר שהבולים סרם הגיעו לישראל, אין לדעת כיצד עלתה ההדפסה האומנותית של יצירות צבעוניות כמו "הסעודה" של דווינצ'י ויצירות דומות של רובנס, מורילו, אל גרקו, רפאל ואחרים.

EUROPA 1967

לירבל הלאירנס הבינלאומי

מאת אברהם שדמן

השנה חוגג מועדון לאירנס הבין-לאומי את חג היובל לקיומו (1917-1967). לפני חמשים שנה הוקם בשיקגו שבארצות הברית, ע"י קומץ קטן של אנשים, המועדון הראשון אשר חרת על דגלו את הסיסמא: לשרות אנחנו! כיום קיימים קרוב ל-20 אלף מועדונים ב-130 ארצות תבל עם יותר מ-800 אלף חברים המפתחים פעולה ענפה ומבורכת של תעמולה והסברה למען השלום ועזרה לזולת. כמה עשרות מדינות באירופה, אסיה, אפריקה ואמריקה ציינו עד עתה את יובל המועדון בהוצאת סדרות בולים מיוחדות וכמה מהן אפילו בגליונות זכרון מיוחדים. רצוי וכדאי היה שגם דואר ישראל יכבד - במחצית 1967 - מאורע זה לפחות בחותמת דואר מיוחדת, אשר תושבע בירושלים הנירה. שמו והשפעתו של ארגון זה חורגים בהרבה ומעבר למספר החברים המאוגדים בו וללא ספק יעורר הד רב וביקוש גדול לחותמת דואר שכזו בין האלפים הרבים של אספני בולים מחברי הלאירנס הבין-לאומי. הארגון זכה להכרה של מוסדות וארגונים ארציים ובינלאומיים רבים וביניהם האו"ם. גם בישראל קיימים זה כמה שנים מועדונים ברוב הערים הגדולות של המדינה המראים פעילות רבה למען אותן מטרות שהלאירנס הציג לעצמו.

ברלי "אירופה" 1967

בדומה לשנים קודמות יוצאו גם השנה בולים בעלי ציור זהה באירופה המאוגדות באיגוד משרדי דואר של אירופה. על כולי השנה החלש ב-15 בפברואר 1965 בכנס שנערך בליסבון. הציור שנבחר הוא פרי מכחולו של אוסקר בונאואל מבלגיה. זהו ציור מסוגנן של גלגלי שיניים הבא לסמל את תנופת הפיתוח של אירופה. מרבית הבולים בנושא זה יופיעו השנה בחודש מאי.

Voice of America

תערוכת "אין טפס" 1967

מאת ד"ר מיכה סייכר, סופרנו בארה"ב

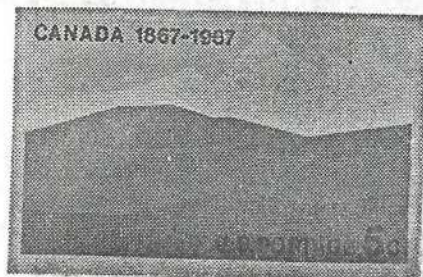
זו השנה התשיעית שתערוכה שנתית זו מתקיימת בניו-יורק, בסוף השבוע השלישי של מארס. אף כי אין לתערוכה זו גושפנקה של פ.י.פ. היא קרויה "בינלאומית" אך אין תערוכה זו אלא התערוכה השנתית הנדולה ביותר בארה"ב. מפאת רבוי האגודות הבולאיות בארה"ב אין כל מסגרת לאומית, אך תערוכה זו קרובה לכך ביותר. ארבע מאות המסגרות הכילו מוצגים של חברים מ-43 אגודות שונות. ארבע מאות מסגרות (המכילות 16 דפי אלבום כל אחת) אינן תערוכה ארצית גדולה אפילו בקנה מדה של ארצנו הקטנטונת ואינן מרשימות ביותר ביחס לתערוכות מקומיות רבות בארה"ב. עיקר התערוכה בכנסים שאינם אלא מפגשים שנתיים של קבוצות בולאים מכל קצות הארץ הנדולה הזאת. מתוך 43 האגודות המשתתפות בכנסים רשמית, ארבע קבעו את כנסייהן השנתיים במסגרת תערוכה זו. רוב המפגשים התקיימו בבנין מלון "אמריקנה" החדש והמפואר. היה זה מפגש חברי לידידים רבים שמרחקים של אלפי קילומטרים מפרידים ביניהם בשאר ימות השנה, אך התחביב המשותף מקצר את המרחק ביניהם. נוסף לשלטונות הדואר של ארה"ב, האו"ם ולסוכני הכתר" למושבנות בריטניה, השתתפו בתערוכה שלטונות הדואר של 40 מדינות שונות, ביניהן רוב מדינות אפריקה, ערב וישראל. פנים חדשות ב"מספחת העמים" היו מוצגי המדינה החדשה של פפואה וניניאה החדשה (שהיתה ממלל אוסטרלי עד כה). מדינה זו הציגה סדרת בולים שתופים מאוחר יותר השנה.

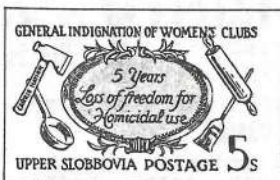
לראשונה בתולדות התערוכה השתתף גם המוזיאון הלאומי לאמנות בואשינגטון. מוזיאון זה הציג את התמונות המקוריות מהן הועתקו כמה מהציורים המפורסמים שהופיעו בבולי ארה"ב לאחרונה, כמו "המאדונה עם הילד" של הצייר הפלמי ממלין, הזפרים של ב'והן ב'יי אודאבון, ותמונת השייט של ווינסלו הומר

*

לפי ההערכות האחרונות נשלחים כמחצית דברי הדואר בעולם על ידי אמריקנים. הדואר האמריקני קבל למשלוח למעלה מ-72 מיליארד דברי דואר בשנת 1966, כמחצית הסיכום העולמי שפורסם על-ידי היו.פ.י.ו. (ארגון הדואר העולמי). המנהל הכללי של הדואר, מר לאורנס פ. או'בראין, הודיע כי 14 בולי זכרון חדשים יופיעו בשנת 1967. בזה נוספו 4 בולים על עשרת הבולים שעליהם נמסר קודם. בין התוספות: "תאומים בולאיים" לכבוד ההשגים ב"כבוש החלל". זה צמד בולים, שיוצג יחד מגלופה אחת ובגליון אחד. בול אחד יוצא למלאות 50 שנה לארגון ה"ליונס" העולמי, בעת כנוס הארגון בשיקאגו בחודש יולי. בול זה יוקדש ל"חפוש אחר שלום עולמי". הבול הרביעי שנוסף לתכנית יוצא לכבוד יובל עצמאות מדינת פינלאנד. אחד ממארגני תנועת העצמאות של פינלאנד, והתעצמותה הצבאית, המארשאל מאנרהיים, כבר כובד בצמד בולים אמריקניים, כ"גבור החרות" בשנת 1960

אגודת אספני בולי ישראל בארה"ב (S.I.P.) המשיכה בפעילות מוצברת: הסניף בלוס-אנג'לס האזין להרצאתו של פרופסור פ. א. וואלנטיין על "מעטפות משקפות את תולדות העולם" ב-29 בינואר. הסניף בשיקאגו התכנס ב-27 בפברואר והקטיב להרצאתו של מר דוד דורפמן על "הרקע לבולי ה"תמונות" של המאנדאט בא"י".

Lawrence Joyce

GRAND SLOB OF UPPER SLOBOVIA

"בדיחות בולאיות" לפורים

זה שש שנים שאגודת הבולאים של ווילקינסבורג (ליד פייטסבורג, פנסילבניה, ארה"ב) מוציאה "דפיות זכרון" כדי לסייע במימון תערוכת הבולים השנתית שלה, המתקיימת תמיד בסוף השבוע השני של חודש אפריל. ה"דפיות" הללו אינן אלא פארודיות מחוכמות על בולי ארה"ב של השנה הקודמת. הבדיחה שבהן מאבדת את ערכה בתרגום משום שלרוב היא מבוססת על משחק-מלים באנגלית. ב"דפיות" של השנה ושל השנה שעברה יש מן הבדיחות אשר תוכן לכל אספני הבולים באשר הם שם. את ראשי התיבות של "ארצות-הברית מפרשות הפארודיות בר"ת של "סלובוביה העלית", ארץ דמיונית המרמזת על מוצאם הסלאבי של רוב תושבי ווילקינסבורג הוותיקים (המלה "סלוב" בבית רפויה, מתארת באנגלית-אמריקנית אדם מפוזר, בלתי מסודר וחסר נמוסי-שולחן). ה"דפית" של השנה שעברה היא פארודיה על בול ארגון הבזק הבינלאומי (בן אחד עשר סנטיים). היא מציגה: א. את התאור הפופולארי מן הבדיחה (שמקורה במאה התשע-עשרה) המסבירה כי הסלגראף הוא כלב בעל זנב ארוך (מאד). לוחצים בקצה זנבו והוא נובח (בקצה השני)... ב. באותו אופן, ובאותה רוח, הסלגראף האלחוסי (דהיינו - רדיו סלגראף) הוא אותו הדבר, אך... בלי הכלב. ה"דפית" של השנה היא פארודיה על הדפית של תערוכת "סייפס", אך מצוידת בשני בולים במקום אחד. הסימא שעליה שונתה במקצת... במקום "גלה את אמריקה" כתוב "התאוששי אמריקה!", וכל זה בשני שלוש אותיות בלבד. הכול הסמאלי מראה בלב "מעופף" בשם "הוא" ("הים" באנגלית), התלוי בצווארו בשתי ידיים "נשיאיות". מימינו בול "ארגוני הנשים" המפואר בכלי-מסבא מעופפים ומחבטים...

אגודת אספני ישראל - וארץ ישראל בארה"ב (I.P.P.S.A) גם היא מקימת סניף בשיקאגו. כפגישת האגודה ב-9 במארס הרצה מר ברטון אדלרבלום על "דואר שבויי מלחמה בישראל" (זה כעשר שנים ששתי אגודות נפרדות אלה קימות כאן ועדיין אין נראים כל סכויים לאחדון. ישנם כאן בולאים רבים ושקדנים החברים בשתי האגודות גם יחד... ואין עדיין "קנאת סופרים" זו מרבה חכמה... בעתיד הקרוב נדווח על היחסים בין שתי האגודות והסבבות לקיומן בנפרד, ואי אחדון).

בחלל האויר

מאת יצחק בורך

שוורץ הקדים את צפלין

המצאת ספינת האויר "צפלין" לא היתה, למעשה, פרי המצאתו של האדם, אשר על שמו היא נקראת - הרוזן פרדיננד פון צפלין.

למעשה הומצאו ספינות האויר זמן קצר לאחר המצאת הכדור הפורח בשנת 1783.

אולם היו אלה ספינות אויר בעלות מעטפת רכה, ואי-אפשר היה לשלוט בהן כראוי.

ספינות האויר הידועות בשם "צפלינים" הינן בעלות מעטפת חצי-נוקשה, כלומר - בד המעטפת מתוח על-פני שלד מתכת המקנה לספינה קשיחות.

רעיון הספינה הנוקשה הגה לראשונה היהודי ההונגרי דויד שוורץ (1845-1897).

מקצועו של שוורץ היה מסחר בעצים. לצרכי מקצועו נהוג היה לשהות הרבה ביערות;

שם, בודד ומנותק מהעולם, הוא הרבה לקרוא בספרים. אחד הספרים גרם להתעניינותו

בטכניקה. כך החל לפתח המצאות שונות, בעיקר בשטח ניסור עצים. מהטכניקה לתעופה

- קצרה הדרך. שוורץ תכנן ספינת-אויר נוקשה, ניתנת לאכזונה, במקום הכדורים

הפורחים הבלתי נוקשים, שהיו קיימים אז, ואשר לא ניתנו להכוונה. עפ"י תכניתו

עמדה הספינה להבנות מאלומיניום דק. בשנת 1890 הגיש שוורץ את תכניתו למיניסטריין

המלחמה בווינה, אולם זה דחה את התכנית מפאת "חוסר עניין".

הנספח הצבאי בשגרירות רוסיה בווינה שמע אודות התכנית, גילה בה עניין,

והזמין את שוורץ לממש את תכניתו ברוסיה. במשך שנתיים שהה שוורץ בפטרבורג ובנה

את ספינת האויר הראשונה שלו, במימון הרוסים. החברים שסופקו לשוורץ ע"י הרוסים

היו מאיכות גרועה, העבודה לא עלתה יפה, ושוורץ הסתכסך עם מעבידיו עד כדי

סכנת מאסר. כדי להנצל מסכנה זו הוא שרף באישון לילה את עבודתו, ונמלט בדרכון

מזוייף לברלין. שם הוא נכנס לשותפות עם התעשיין קרל ברג, שמימן את ניסיון

הבניה הבא. שותף נוסף לעיסקה היה מיניסטריין המלחמה הפרוסי, אשר אף בנה שם

מיוחד בסמפלהוף שליד ברלין לצורך המראת הספינה.

לאחר שהושלמה בניית הספינה ועמדה להיערך ההמראה הראשונה התברר, שהגז

סופק לא התאים ליעודו. שוורץ יצא לווינה בענייני הספינה, ובהיותו בווינה

השיגו מברק, שהודיעו, שהגז המתאים הושג, וסיסת הבכורה עומדת להיערך בנוכחות

הקיסר ווילהלם השני. מברק זה הביא את שוורץ להתרגשות רבה, שכתוצאה ממנה לקה

בשבץ לב ומום, בעוד המברק בידו. סיסת הבכורה של הספינה נערכה ב-3 בנובמבר 1897.

ההמראה עברה בהצלחה, אך עקב מזג אויר גרוע התרסקה בעת נחיתתה.

בין הצופים בסיסה הגרף פרדיננד פון צפלין, אשר החליט לרכוש את זכויות

ההמצאה מאלמנת שוורץ. החוזה בין השנים נערך בשנת 1898, והסופס המקורי של החוזה

מזוי כיום באוסף האוטוגרפים של בית הספרים הלאומי בירושלים. יש לציין שזהו

הציון היחיד, שנותר מזכרו של שוורץ, שכן הנאצים בימי שלטונם השמידו כל תעודה

או ציון כלשהו לזכרו של שוורץ, עקב היותו יהודי.

כך נפלה כל התהילה העולמית בחלקו של צפלין, בעוד שזכר הממציא הראשון,

שוורץ, נדחק לקרן זווית. הונגריה, מולדת שוורץ, היא היחידה שהנציחה את זכרו,

על בול, שהופיע בשנת 1948, והמראה את דיוקניהם של שוורץ וצפלין.

המראה שורות

לתערוכת דאר-אויר הבינלאומית "אירופילה 67", שתקיים בבודפשט בירת הונגריה

בתאריכים 3 - 10 בספטמבר ש.ז., נרשמו עד כה שבעה ישראלים: קנר אבנר, חיפה

(בולי דואר אויר ראשונים), גרוסקופף יוסף, חיפה (סיסות ראשונות באוסטריה),

קובאץ אלדור, חיפה (בולי דאר-אויר של הונגריה), זורע צבי, חיפה ("אדם ותוח"

בחלל), בלנק שלום, חולון (תולדות התעופה), זינמן יעקב, תל-אביב (כיבוש החלל),

בורק יצחק, גבעתיים (דאר רקיסות 5-1933).

נקווה שאספנים אלה ייצגו בכבוד את אספני דאר-אויר הישראלים. (המשך בעמוד הבא)

בולים סובייטיים חדשים

טרם לבולי ראש השנה האזרחית, שהופיעו לא מכבר בברית-המועצות, הכין הדואר הסובייטי תוכנית התחלתית להוצאת בולים חדשים בשנת 1967, הכוללת כבר בשלב ראשון כ-120 מיני בולים וצמדות-זכרון, לרבות בול-זכרון לציון מלאת 50 שנה ליסוד העתון "איוזבסטיה" (מהשוי העתונים ברה"מ) ובולים לציון יובל שנים לפרוץ מהפכת אוקטובר - בשנת 1917.

בריה"מ צועדת בראש רשימת המדינות המרבות בהוצאת בולים. "יבולת" השנתי מגיע לעתים ל-300 מיני בולים ויותר. אין מדינה כברית המועצות היודעת לנצל את בוליה למטרות פירסום, תעמולה ו"מלחמה-קרה". לכן ניתן להניח כי התוכנית שפורסמה לא מכבר ע"י הדואר הסובייטי אינה אלא שלד שיתווספו לו הוצאות בולים דחופות ואקטואליות, כגון כיבושים נוספים בחלל או ע"פ הירח והזדהות עם מהפכת זו או אחרת, שיש לה משמעות מיוחדת לגבי מדיניותה של בריה"מ.

נוסף לבולי ראש השנה הסובייטיים, שאף הם הוקדשו למלאת יובל שנים למהפכת אוקטובר, כוללת התוכנית לשנת 1967 את ההוצאות הבאות: בולי לנין - 5 ערכים; למדינות החברות בברית המועצות - 15 בולים; לתערוכה העולמית במונטריאל (קנדה) - 3 בולים וצמדת-זכרון; לקונגרס בין-לאומי של תעשיית הסרטים ופסטיבל מוסקבה - 3 בולים; מלאת 100 שנה להופעת "הקפיטל" של קרל מרקס - 3 בולים; ליום האשה העובדת - 2 בולים; 50 שנה ליסוד עתון "איוזבסטיה" - בול אחד; "ליום הקוסמונאוטים" - 3 בולים; לכיבוש החלל והירח - 5 בולים וצמדת-זכרון; ליסודות הקומוניזם - 5 בולים; לזי הדיג הסובייטי - 5 בולים; לגיבורי ברית המועצות - 5 בולים; ליצירות אמנות בגלריה "טרטיאקובסקיה" - 9 בולים; לקרמלין המוסקבאי - 5 בולים; ל"ספרטאקידה" הרביעית - 5 בולים; מלאת 50 שנה למהפכת אוקטובר - 10 בולים וצמדת זכרון; לאולימפידת החורף בגרנבל - 5 בולים; סידרת ספורט כללית - 5 בולים; חיות לתעשיית הפרוות - 7 בולים.

ב-8 במרס 1917 נפטר בברלין הגרף פרידיננד פון צפלין בן ה-80. דומה, שאין היום אנשים רבים בעולם, שלא שמעו את השם "צפלין", ובוודאי שבין אספני "דאר אור" יש למושב "דאר צפלין" משמעות רבה. במלאת חמישים שנה למותו של צפלין, תושבענה בגרמניה המערבית חתמות שונות, ואגודות דאר-אור שם עומדות להוציא גלויות זכרון מיוחדות. העיר שטוטגרט תציין מאורע זה בתערוכה מיוחדת בבניין העיריה, שבה יוצגו מסמכים, תמונות, מטבעות זכרון, דגמי ספינות-אור וכו', אשר יספרו על חייו של צפלין. כמו-כן תעמיד משפחת צפלין פריטים שונים מתוך רכוש המשפחה לרשות התערוכה. ארוע מתוכנן נוסף: סיסה מגרמניה ללייקהרסט, ניו-ג'רסי, ארה"ב, המקום בו היו נוהגות לנחות ספינות האור "צפלין" בשנות השלושים.

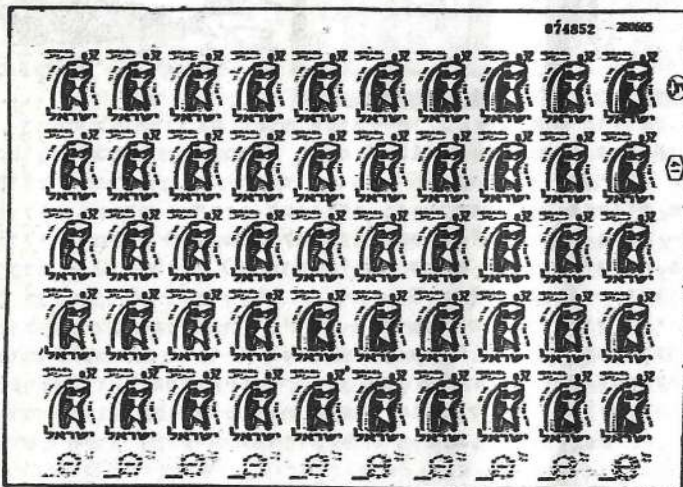
י. בורק

מרקס ליוח האחדות והסוציאליסטית

בגרמניה המזרחית יופיעו ארבעה בולים גדולי-מדות לרגל יום האחדות הסוציאל-יסטית שיחול ב-22 באפריל. בארבעת הבולים שבוע דיוקנו של קרל מרקס בין אנולט ולנין. דאר מזרח גרמניה לא הסתפק בארבעה בולים אלה וכדי לאזן מעט את תקציבו הוציא גם ארבעה בולים מאוזנים לרגל אותו המאורע. גם בבולים אלה מופיע דיוקנו של מרקס.

אסתר המלכה והמן הרשע בהוצאת דודא רומניה

כמה טוב שהגויים מנצחים את ההיסטוריה שלנו, אולי יותר מאשר אנחנו בעצמנו. הכל מבקשים אצלנו דרכים להגברת התודעה היהודית אך ספק אם משהו חשב על כך שאין טוב מבולי דודא דוקא להפצת התודעה בקרב הנוצר. חלק מן המלאכה הזאת עושים בשבילנו משרדי-דודא זרים במיני ההוצאות הבולאיות על נושאים יהודיים, אולם ודאי שלא די בכך. דרושה בראש וראשונה יזמה שלנו. בתחום זה עשו הגויים בשבילנו יחסית הרבה מצד. די להזכיר את הסידרה היהודית שמכין דודא צ'כוסלובקיה על תולדות הקהילה היהודית בפראג. ששה בולים מלאי-תוכן יהודי יופיעו שם בחודש הבא. דודא יוגוסלביה הנציה השנה בחותמת זכרון מלאות 400 שנה לקהילת פאראיבו, ויש עוד דוגמאות כאלה. גם דודא רומניה תרם משהו בולאי להיסטוריה היהודית: ממש בימים אלה, סמוך לחג-פורים, הופיעה שם גלוית דודא עם תמונת אסתר המלכה והמן הרשע. ולא חסוב הוא, שכוונת הרומנים להנציה יצירה אמנותית של רמברנדט בלבד. דודא רומניה הוציא סידרה של 8 גלויות-דודא צבעוניות שאחת מהן מראה את יצירתו של רמברנדט: "המן מבקש סליחת אסתר"

גליון ישראלי באלפי ל"י

סנסאציה זוטא בודאי תעורר בארץ ההודעה של הסופר הניו-יורקי קלייד י. סארזין, שהופיעה במודעה בעתונות הבולאית כאן בשבוע האחרון של פברואר. הוא הציע למכירה חלקים נפרדים מגליון יחיד במינו: זהו גליון של בול "מזל דלי" שהופיע בדיוק לפני ארבע שנים בצבע ירוק עם המחיר 32 אגורות אך בלי הדפס הרכב של 30 אג. למרות זאת שהדפס הרכב חסר, נושא הגליון שני מספרים סדוריים (ר' תמונה): 280665 וכן 074852... למדפיס הממשלתי פתרונים... בול יחיד מוצע במחיר 150 ל"י, בול עם שובל במחיר 210 ל"י וצמדת הגולופה (שהיא יחידה במינה) במחיר של כ-1,125 ל"י! נראה שבעל(י) הגליון הזה שהוא כנראה יחיד במינו(?), נהג(ו) בחכמה בצפייה של כארבע שנים, שהקטינה את הסכומים שהשרות הבולאי ידפיס עוד כמה רבבות גליונות כאלה. סיכום מהיר יבהיר שהגליון יביא לפחות 7,600 ל"י לאחר שיפורק וימכר בצורת בולים בודדים.

הויטראזים של שאגאל בגליון זכרון

מאת א. דינרנבאום

לא מוזמן הודענו על תוכנית של דואר או"ם להוציא השנה סדרה בת 6 בולים שינציחו ויטראזים של שאגאל. הנפקה זו, שנועדה לנובמבר השנה, עשויה להיות אטראקציה עולמית בצורתה, בהדפסתה, תוכנה הציורי ובעצם יצירתו של שאגאל, צייר בעל מוניטין עולמי.

כפי שנודע, מבקש דואר או"ם בית דפוס משוכלל להדפסת בולי הדפסה אמנותית (אם לעצתו תהי. און קשבת, היינו ממליצים לאו"ם להדפיס בולים אלה דווקא בישראל, וזאת בשל טיב ההדפסה של בתי-דפוס לבולים שלנו ואולי גם בשל הסיבה שהשנה יודפס אצלנו בול אחר של שאגאל והצייר יהיה בוודאי נוכח בהדפסתו-נסייון.

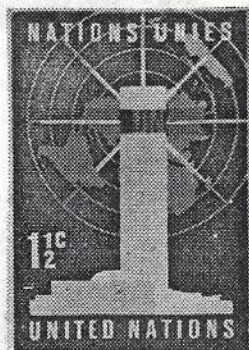
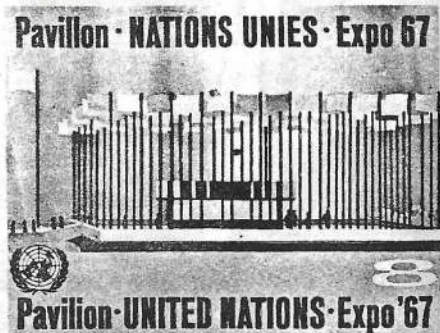
בולי שאגאל של האו"ם יתארו את הויטראז' הנודע ששאגאל תרם לאו"ם בניו-יורק. בויטראז' זה כליל של צורות ודמויות בחלוקה בלתי סימטרית, של יחידות בלתי-סימטריות, שיופרדו בניקוב, יהיו גליון זוטא שמחירו יהיה, כנראה, 30 סנט אמריקאים.

בינתיים הגיעו לידינו צילומי הבולים שיופיעו ב-28 באפריל לכבוד התערוכה העולמית במונטריאל שבקנדה. בולים אלה צוירו על פי הדלתות שבבנין או"ם בניו-יורק שנחרטו בשנת 1951 על-ידי קנאדה. גם בולים אלה מעניינים למדי: בכל בול דמות אליגורית המסמלת: שלום - 4 סנט; משפט - 5 סנט; ידידות - 10 סנט; אמת - 15 סנט. הבול החמישי שונה בצורתו. ערכו הנקוב 8 סנט והוא מראה את ביתן האו"ם בתערוכה בקנדה.

ברלי עצמארת באו"ם

דואר או"ם יוציא ב-17 בחודש בול מיוחד לכבוד כל המדינות שזכו לעצמאות ונתקבלו לאו"ם (כיום חברות באו"ם 122 מדינות).

הבול מראה זיקוקי-דינור וסמל או"ם. הציור מופיע בשני בולים: 5 סנט ו-11 סנט. הבול בערך $1\frac{1}{2}$ סנט ישמש כבול מן המניין.

בולי "ממשלת בוטאן המכובדת"

חיפושיות מצויות

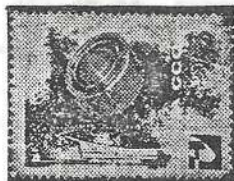
7. טריטוריה של פפואה ר' גיניאה החדשה ציינה ה' שבוע, בסידרה של חפישה בר' לים, את ייסוד מוסדות-הנה" כלה הנבונה לילדים.

בחדש אפריל יוצא הדואר האוסטרלי (המסונה על הוצ' את הבולים בסריטוריה) סיד' רה של ארבעה בולים, שיציגו חיפושיות מצויות בה.

אוסטרליה עצמה כבי' תח' לטה על סידרה של בולי-זכ' רח' לשנת 1968: בול לעצרת הכללית של הסתדרות הרס' אים העולמית, בסידני; בול ל' קונגרס הבינלאומי ה-11 של אגודות הסכת לבניין, בסידני; בול, למעקב מנהלואיר הבינ'

לאופי' בול לקונגרס העולמי ה-9 למדעי-קרקע בול להצ' המולד.

בול סובייטי מוקדש לתערוכת אקסטו 67

150 שנה לגידול סוסים בפולין

ב 25 בפברואר תושבי בפולין סדרה של 8 בולים מוקדשת ל-150 שנה לגידול

סוסים ביאנוב מודלסקי. הבר' לים מציגים סוסי ספורט ומרוץ. אנו מציגים את הבול בערך נקוב של 6.60 זלוטי' בגודל של 39.5x51 מ"מ המראה סוס ספורט. אופי' תמונת הכלב 1.3 מיליון עותקים.

סידרת הבולים הראשונה של בוטאן מורכבת מארבעה ערכים במסבצ הודי, הנושאים את ה' כתובת, "סרידוק'גונג" (ממ' שלת בוטאן המכובדת) במיבט' גית האת שם המדינה באנגלית. מאחר שבוטאן לא הצטרפה עוד לאיגוד הדואר העולמי, אין לבר' לית חוקים מחוץ לגבולותיה. מבי' גבים המצדעים לחיל נשלחם ליאטונג, העיר הגדולה הקרובה ביותר בסיבט, שם מדביקים עלי' הם בולים סינים או מעבירים אותם להודו, לשם חבכת בולים חוזרים.

אין בה פרים, אין בה בתי ספר, אין בה בתר'קולג'ת, אין בה ב' קים - בקיצור, זו מדינה מרוכה ומבודכת.

המדובר, כמובן, בבוטאן, הארץ הגדולה בה'א הידיעה אר' שם מ' עבר לחרי' ההיסלית, שהקדמה הגיעה אליה בשנים האחרונות והיא החלה מציאה בולים. בוטאן, היא מדינה סגורה ופ' סוגרת, תבויה בין סיבט להודו. שרק תריסר לבנים בקירו בה במאה העשרים.

ביטאן: "איש השלג יי"

הבריטים כבשוה ב-1865 והפ' מה ל.ארץ חסות' תמורת תמי' כה שנתית שהיו משלמים למלך. עם זאת הבריטים מהדור, קבלה ממשלת גירדלה את החסות על בוטאן ואת האחריות ליחסי חוץ של מדינה זו. הגישה לבוטאן קשה עד כדי כך, שנציג ממשלת הודו מבקר ב.עיר' הבירה פ'ר נאחה רק אחת לשלוש שנים.

האריה בגטבורג

ב-15 לפברואר הוציאה שב' דיה בול בערך נקוב של 3.70 קר. בצבע סגול, המראה את מבצר "האריה" שנותר בשל'

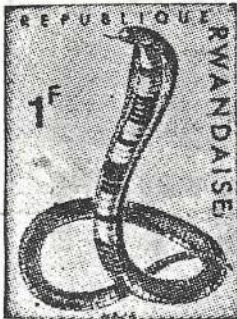
מות על תילו עוד מימי הבי' גיים בעיר גטבורג. כאשר הוד' קפה העיר ונחרטה לפני 150 שנה, נשאר מבצר זה היחיד שלא נסע בסערות הקרבות.

תימן המלוכנית: "מלחמה בפגרים"

שמן אין שם בכלל כבישים הא' לא כלי רכב כלשהם וכל תחבורה היא על גבי פרדות. המדינה משתרעת על קרוב ל-30 אלף קמ"ר ו-300,000 תושביה נמנים עם שבט בודאיסטי בשם "בטייה" המדבר בניב סיבטי. לאחרונה החליט המלך, בן ה-37, המכונה בתואר "דוקין" ל' הנהיג "ריפורמות" - שהתקנת שדות דוא' מסודר ותיא אחת מהן, הקמה גם מועצה ממשלה ויש כבר כ-125 עובדי-מדינה ב' שוכר

בורונדי: ממלכה לרפובליקה

בבורונדי הוצאו מהמחזור בולי "מלכות בורונדי"; על חלק ניכר מהם הוטבעה כתובת חדשה "רפובליקת בורונדי", וגם בבולים החדשים טבועה אותה הכתובת. ב-23 במרס ינפיק דואר בורונדי סדרה בת שלושה בולים בערכים 4+1 פר', 15+2 פר', 20+3 פר', וכן צמד זכרון (גליון מוקסן) בערך נקוב 50+5 פר', לזכרו של סאר וינסטון צ'רצ'יל. בכל הבולים דיוקנו של צ'רצ'יל על רקע נוף לונדוני ובצמדה טבועה הכתובת "לזכר סאר וינסטון צ'רצ'יל 1874-1965". הבולים הונפקו במהדורה בת 25 אלף עותקים והודפסו בגליונות בני 25 בולים כ"א.

סדרת דגים

ב-4 באפריל ש.ז. ינפיק הדואר של בורונדי סדרה בת ששה בולים בערכים 1,050, 1,50, 2, 3 ו-3,50 פרנק, המראים מיני דגים (כל בול בששה צבעים) במהדורה בת 25,000 עותקים ובגליונות בני 25 בול כ"א. מלטה תוציא שלושה בולים עם "זלב הגבורה" ע"ש ב'ורג' הששי אוסטריה - לסדרת עתיקות הארץ נוסף בול עם מצודת שטנברג.

בקובה - הופיעה סדרת בולים עם תמונות מלחינים קובניים ידועים. כל בול מראה דיוקן מלחין על רקע תווים מיצירתו. סדרה אחרת הוקדשה לידידות עם ברית המועצות.

רואנדה - שכנתה של בורונדי, הוציאה סדרת חרקים ושרצים, ביניהם נחש (ראה צלום).

בריסניה - דואר בריסניה יוציא שוב בולים בעלי ציור שונה אך צמודים בגליון. יופיעו ארבעה פרחי בר צמודים זה לזה בארבעה בולים. ושני בולים נפרדים.

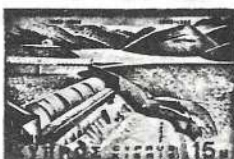

דרום אפריקה תפתח החודש דואר-שדה מיועד לשמוש כוחות הצבא. יתכן שהשרות יהיה זמני בלבד (ראה חותמת)

פתוח קפריסין

דואר קפריסין זיין את חמש שנות הפיתוח המתוכנן שנקבע ע"י הממשלה ונסתיים בהצלחה אשתקד, בסדרת בולים. בבולים, פיתוח הנמל פאמוגוסטה, הרחבת כבישים, מפעלי חשמל, סכרים ומלון "הילסון".

הונאוודות בולאייסראל

הספריה

אספו בולי דואר ישראל

בולים חדשים

נמלים עתיקים

השירות הבולאי

הל אביב-יפו • ירושלים • חיפה • טבריה • נתניה • באר שבע • נ.ת. לוד